

Vietnamci druhé generace v české společnosti

Autoři: Lucie Kennetová, Julie Marková, Kateřina Michalová, Aneta Žižková

Úvod

Migrace je významným společenským jevem současné Evropy, který ovlivňuje kulturní rozmanitost i sociální strukturu jednotlivých států. Evropské společnosti se postupně stávají více multikulturními a součástí tohoto procesu jsou také etnické menšiny a komunity migrantů. Česká republika není výjimkou, jednou z nejvýznamnějších etnických menšin zde tvoří vietnamská komunita, která se v zemi usazuje již od druhé poloviny 20. století.

Zatímco první generace migrantů přicházela do České republiky především z ekonomických a pracovních důvodů, druhá generace Vietnamců již vyrůstá přímo v českém prostředí. Navštěvuje české školy, je součástí většinové společnosti, ale zároveň je ovlivňována kulturou, hodnotami a tradicemi svých rodičů. Tito mladí lidé se tak často pohybují mezi dvěma kulturními světy, což může ovlivňovat proces utváření jejich identity.

Otázka identity druhé generace migrantů je v evropském kontextu důležitým sociologickým tématem, protože ukazuje, jak se etnické menšiny začleňují do většinové společnosti a jak vznikají nové formy kulturní identity. Tato práce se proto zaměřuje na druhou generaci Vietnamců v České republice a na proces utváření jejich identity v prostředí české společnosti.

Cíl práce

Cílem této seminární práce je popsat, jak si druhá generace Vietnamců v České republice vytváří svou kulturní identitu mezi vietnamskou rodinnou tradicí a českou společností. Práce se zaměřuje na vliv rodinného prostředí, vzdělávání a sociálního okolí na formování identity mladých lidí z vietnamské komunity.

Zároveň se práce snaží přiblížit postavení vietnamské komunity jako etnické minority v evropském kontextu a ukázat, jak se druhá generace migrantů vyrovnává s příslušností k více kulturním prostředím.

Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

Jak si druhá generace Vietnamců v České republice vytváří svou kulturní identitu mezi vietnamskou rodinnou tradicí a českou společností?

Podotázky:

- Jakou roli hraje vietnamská rodinná tradice při formování identity druhé generace?
- Jaký vliv má české školní a sociální prostředí na identitu mladých Vietnamců?
- Cítí se příslušníci druhé generace vietnamců více jako Češi, nebo jako součást kultury svých rodičů?

Literární rešerše

Role vietnamské rodinné tradice při formování identity druhé generace

Studie **“Confessions of the Vietnamese”** ¹⁾ analyzuje zkušenosti mladých Vietnamců v České republice a jejich diskuse o identitě na online platformě Facebook. Výzkum ukazuje, že mnoho mladých Vietnamců vyrůstá převážně v českém prostředí, takže se často cítí spíše jako Češi než Vietnamci, což může vést k napětí mezi generacemi a k hledání vlastní identity mezi dvěma kulturami. Autorky studie Marta Lopatková a Lenka Formánková popisují také fenomén označovaný mezi mladými Vietnamci jako „banana kids“ – tedy lidi, kteří jsou „žlutí navenek, ale bílí uvnitř“. Tento termín odráží pocit, že druhá generace může být kulturně více spojená s českou společností než s kulturou svých rodičů.

Vliv českého školního a sociálního prostředí na identitu mladých vietnamců

Problematika identity druhé generace migrantů je v odborné literatuře často analyzována v souvislosti s procesem integrace do společnosti, zejména v prostředí školy, rodiny a širšího sociálního kontextu. Jednou z významných monografií zabývajících se tímto tématem je kniha **The European Second Generation Compared** ²⁾, kterou editovali sociologové Maurice Crul, Jens Schneider a Frans Lelie. Tato publikace se zaměřuje na postavení druhé generace migrantů v Evropě a analyzuje jejich integraci v oblastech vzdělání, práce, sociálních vztahů, náboženství a formování identity. Jedním z klíčových závěrů této literatury je, že identita druhé generace migrantů není formována pouze rodinným původem, ale také institucemi společnosti, zejména školou. Autoři zdůrazňují, že proces integrace druhé generace probíhá především v každodenních sociálních prostředích, jako jsou školy, sousedství a pracovní prostředí. Právě v těchto kontextech mladí lidé navazují vztahy s vrstevníky a učí se normám a hodnotám většinové společnosti.

Identita druhé generace Vietnamců mezi českou společností a kulturou rodičů

Otázka kulturní identity vietnamské druhé generace v České republice je v odborné literatuře často analyzována v souvislosti s jejich kulturní orientací a procesem integrace do české společnosti. Studie Martiny Hřebíčkové se zaměřuje na porovnání kulturní orientace první a druhé generace Vietnamců žijících v České republice a zkoumá, jak jednotlivé generace vnímají svou kulturní příslušnost. Výsledky výzkumu **Kulturní orientace Vietnamců v ČR: generační srovnání** ³⁾ ukazují, že druhá generace Vietnamců vyrůstající v českém prostředí má často silnější orientaci na českou kulturu než jejich rodiče, kteří do České republiky přišli jako migranti. Mladí Vietnamci jsou totiž od dětství součástí českého školního systému a každodenně se pohybují v prostředí české společnosti, což významně ovlivňuje jejich jazyk, sociální vztahy i kulturní preference. Současně však studie ukazuje, že identita druhé generace není jednoznačně pouze česká. Rodinné prostředí často přispívá k udržování vietnamských kulturních hodnot, tradic a rodinných vazeb. Mladí Vietnamci tak mohou kombinovat prvky obou kulturních prostředí. Kulturní orientace druhé generace je proto často charakterizována jako dvojitá nebo hybridní identita, která zahrnuje jak prvky české společnosti, tak vietnamského kulturního dědictví. Závěry studie tedy naznačují, že druhá generace Vietnamců v České republice se může cítit více propojena s českou společností díky každodenním zkušenostem ve školním a sociálním prostředí, zároveň si však často zachovává vztah ke kultuře svých rodičů

prostřednictvím rodiny a komunitních vazeb.

Metodologie

Informace o dotazovaných

Praktická část

Historický úvod

Vietnamskou imigraci do České republiky lze rozdělit do dvou základních období, přičemž klíčovým mezníkem tohoto členění je rok 1989. První období je charakteristické především poskytováním pomoci ze strany Československa vietnamské společnosti, která byla významně zasažena válečnými konflikty. Druhé období se datuje od počátku 90. let 20. století a navazuje na již existující vietnamskou komunitu, přičemž dochází k dalším vlnám příchodů Vietnamců na území České republiky.⁴⁾

Počátky vietnamské přítomnosti na území Československa sahají do 50. let 20. století, kdy byly navázány diplomatické vztahy mezi oběma státy. Spolupráce se rozvíjela v duchu socialistického internacionalismu a zahrnovala mimo jiné podporu vzdělávání vietnamských občanů. Vietnamští studenti získávali odborné znalosti na československých vysokých školách a v průmyslových podnicích, což mělo přispět k obnově a rozvoji vietnamské ekonomiky.⁵⁾

Významnou roli hrála také humanitární pomoc, například přijetí vietnamských sirotků v roce 1956, kteří byli umístěni do dětského domova ve městě Chrastava z důvodu válečného konfliktu ve Vietnamu. Mezi prvními Vietnamci na území Československa byli rovněž studenti, například absolventi Elektrotechnické fakulty Českého vysokého učení technického v Praze.⁶⁾

K zásadnímu rozvoji vietnamské migrace dochází zejména v 70. letech 20. století. Klíčovým milníkem byl rok 1973, kdy proběhla jednání mezi československou a vietnamskou stranou o vysílání vietnamských občanů do Československa za účelem získání kvalifikace. Na základě těchto dohod byli do Československa vysíláni především mladí lidé ve věku 17-25 let, kteří procházeli jazykovou i odbornou přípravou a následně byli zařazováni do pracovního procesu, zejména v průmyslových odvětvích. Migrace v tomto období měla charakter řízené pracovní mobility, která byla výhodná pro obě strany. Vietnam získával kvalifikované pracovníky, zatímco československá ekonomika využívala pracovní sílu v odvětvích, kde byl její nedostatek. Důraz byl kladen především na technické a strojírenské obory, přičemž výuka kombinovala teoretickou přípravu s praktickým výcvikem.⁷⁾

Počet vietnamských občanů v Československu postupně rostl. V letech 1974-1977 přijelo přibližně 5 000 vietnamských učňů, zatímco na počátku 80. let dosáhl jejich počet až 35 000 osob, z nichž přibližně dvě třetiny tvořili dělníci. Pobyt těchto osob byl zpravidla časově omezen a předpokládalo se, že po získání kvalifikace se vrátí zpět do Vietnamu.⁸⁾

Druhé období vietnamské imigrace, které se rozvíjí po roce 1989, se již odehrává v odlišných politických a ekonomických podmínkách. Období let 1990-1991 představuje zásadní přechodovou fázi. V důsledku ekonomické transformace Československa dochází k ukončení velké části pracovních kontraktů vietnamských občanů. Mnozí z nich obdrželi finanční kompenzace za předčasné ukončení

pobytu, avšak návrat do Vietnamu nebyl vždy realizován. Část Vietnamců se rozhodla v zemi zůstat nebo pokračovat v migraci do dalších evropských států. Dochází k proměně charakteru migrace, kde z původně státem řízené pracovní mobility se stává migrace více individuální, často spojená s podnikáním, obchodní činnostmi a rodinným slučováním. Nově příchozí navazují na již existující vietnamskou komunitu, která se postupně stabilizuje a stává se významnou součástí české společnosti.⁹⁾

Historie pilířů kultury

Historické povědomí

Náboženská tradice

Jazyk

Vývoj počtu členů menšiny

Role vietnamské rodinné tradice při formování identity druhé generace

Vliv českého školního a sociálního prostředí na identitu mladých vietnamců

Identita druhé generace Vietnamců mezi českou společností a kulturou rodičů

Závěr

Počet shlédnutí: 175

1)

LOPATKOVÁ, Marta a FORMÁNKOVÁ, Lenka. "Confessions of the Vietnamese." Online. *ČESKÝ LID*. 2022, roč. 2022/109, s. 7-12. Dostupné z: <https://doi.org/10.21104/CL.2022.1.04>. [cit. 2026-03-18].

2)

CRUL, Maurice; SCHNEIDR, Jens a LELIE, Frans. *The European Second Generation Compared*. Online. London. Routledge, 2012. ISBN 9781003706083. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.4324/9781003706083>. [cit. 2026-03-18].

3)

HŘEBÍČKOVÁ, Martina. Kulturní orientace Vietnamců v ČR: generační srovnání. Online. *Sociologický časopis*. 2020, roč. 56, č. (2), s. 20-25. Dostupné z: <https://doi.org/10.13060/csr.2020.007>. [cit. 2026-03-18].

4) , 7) , 9)

BROUČEK, Stanislav. Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR. Online. 2003, s. 10-16. Dostupné z: https://www.cizinci.cz/documents/551336/568661/adaptace_vietnam.pdf. [cit. 2026-03-23].

5) , 6) , 8)

UHEREK, Zdeněk; KORECKÁ, Zuzana a POJAROVÁ, Tereza. Cizinecké komunity z antropologické perspektivy: vybrané případy významných imigračních skupin v České republice. Online. In: . S. 167-171. ISBN 978-80-87112-12-0. Dostupné z:

https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Uherek_Cizinecke_komunity_z_a_antropologicke_perspektivy.pdf#page=168. [cit. 2026-03-23].

From:

<https://www.hks.re/wiki/> - **Hospodářská a kulturní studia (HKS)**

Permanent link:

https://www.hks.re/wiki/ls2026:vietnamci_v_cesku

Last update: **28/05/2026 10:32**

